

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Suomi kohti kestävää kasvua

Valtiovarainministeri Annika Saarikko
Valtiovarainvaliokunta 28.9.2021

Suomi toipunut koronasta hyvin

- Kriisin hoito ollut tehokasta, talouden toipuminen nopeaa
 - Rokotekattavuuden nousu ➡ yhteiskunnan avautuminen
 - Maailmantaloudesta vahva vetoapu vuosina 2021-2022
 - Inflaatiopiikki ➡ ei odoteta käynnistävän rahapolitiikkaa kiristävää kustannuskierrettä
- Teollisuuden ja palveluiden luottamus tulevaisuuteen vahvaa
- Kotitalouksien luottamus Suomen ja omaan talouteen ennätystasolla
- Syntyvyys kääntynyt nousuun

Keskeiset ennusteluvut

Keskeiset ennusteluvut ja keskipitkän aikavälin kehitysarvio	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BKT:n määrän muutos, %	1.3	-2.9	3.3	2.9	1.4	1.1	1.0
Työttömyysaste, %	6.7	7.7	7.8	6.8	6.4	6.3	6.2
Työllisyysaste, %	71.6	70.7	72.4	73.6	74.1	74.3	74.5
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto¹, % BKT:sta	-0.9	-5.4	-3.9	-2.4	-1.5	-1.3	-1.2
Valtionhallinto	-1.1	-5.5	-4.2	-2.8	-1.7	-1.6	-1.5
Paikallishallinto	-1.2	0.0	-0.4	-0.7	-0.7	-0.6	-0.6
Hyvinvointialueet					-0.3	-0.2	-0.2
Sosiaaliturvarahastot	1.4	0.1	0.7	1.0	1.2	1.2	1.2
Julkisyhteisöjen rakenteellinen jäämä, % BKT:sta	-1.2	-3.2	-2.8	-2.3	-1.5	-1.3	-1.2
Julkisyhteisöjen velka², % BKT:sta	59.5	69.5	71.2	71.3	72.2	72.9	73.4
Valtionvelka³, % BKT:sta	44.3	52.9	55.1	55.3	55.9	56.3	56.5

¹ Valtionhallinnon alijäämäluvut eivät sisällä puolustusvoimien laiva- ja hävittäjähankintoja. Hankinnat kirjautuvat kansantalouden tilinpidon alijäämään suoriteperusteisesti eli hankintojen toimitusajankohtana. Valtionvelassa ne kuitenkin näkyvät.

² EDP-velka

³ Valtiokonttorin liikkeelle laskema velka

Lähde: Tilastokeskus, VM

Kestävään kasvuun ja vakaaseen julkiseen taloudenpitoon tähtäävä politiikka

- Julkisen taloudenpidon sääntökehikko
 - Kansalliset säännöt: julkisen talouden ohjauksen kehittämistä koskeva virkamiestyö käynnistyy syksyllä
 - EU:n jäsenvaltioiden talouspolitiikan yhteensovittaminen
- Kasvua tukeva rakennepolitiikka
- Julkisten palveluiden tuottavuuden kehittäminen

Hyvinvointialueuudistus

- Alueille edellytykset toimia ihmislähtöisesti sekä kustannusvaikuttavasti
 - Tulevaisuuden sote-keskus -hanke (STM)
 - EU-elpymisvälineen avustukset: hoitoon pääsy ja hoitovelan pienentäminen (STM)
 - Hoitotakuu 7 päivään 2023 aikana
 - Yhdyspinnat kuntien kanssa tärkeitä
 - Tuki alueille johtamisen ja rakenteiden ja ICT:n uudistumiseen, hankeavustukset (VM)
- Potentiaali merkittävä
 - Tuottavuus
 - Kustannuskehitys
 - Kuntien asema

Miten varmistamme kestävän kasvun?

- Nopeavaikutteiset toimet työperäisen maahanmuuton, nuorten ja työvoimaan osallistumisen vahvistamiseen
- Jo päätetyt työllisyystoimet (440 milj. julkista taloutta vahvistavat) eduskuntaan 2021-2022
 - Päätökset lopuista rakenteellisista työllisyystoimista (110 milj.) helmikuussa 2022
- Teknologinen murros ja tuotantorakenteen muutos ilmastonmuutoksen torjumiseksi luovat kysyntää Suomen elinkeinoelämälle
 - Investointiympäristö ja investointien edellytykset on turvattava pitkäjänteisesti
 - Tuotantopotentiaalia vahvistettava
- Jatkossa keskeistä: TKI-panostuksen ura kohti 4 prosentin osuutta BKT:sta

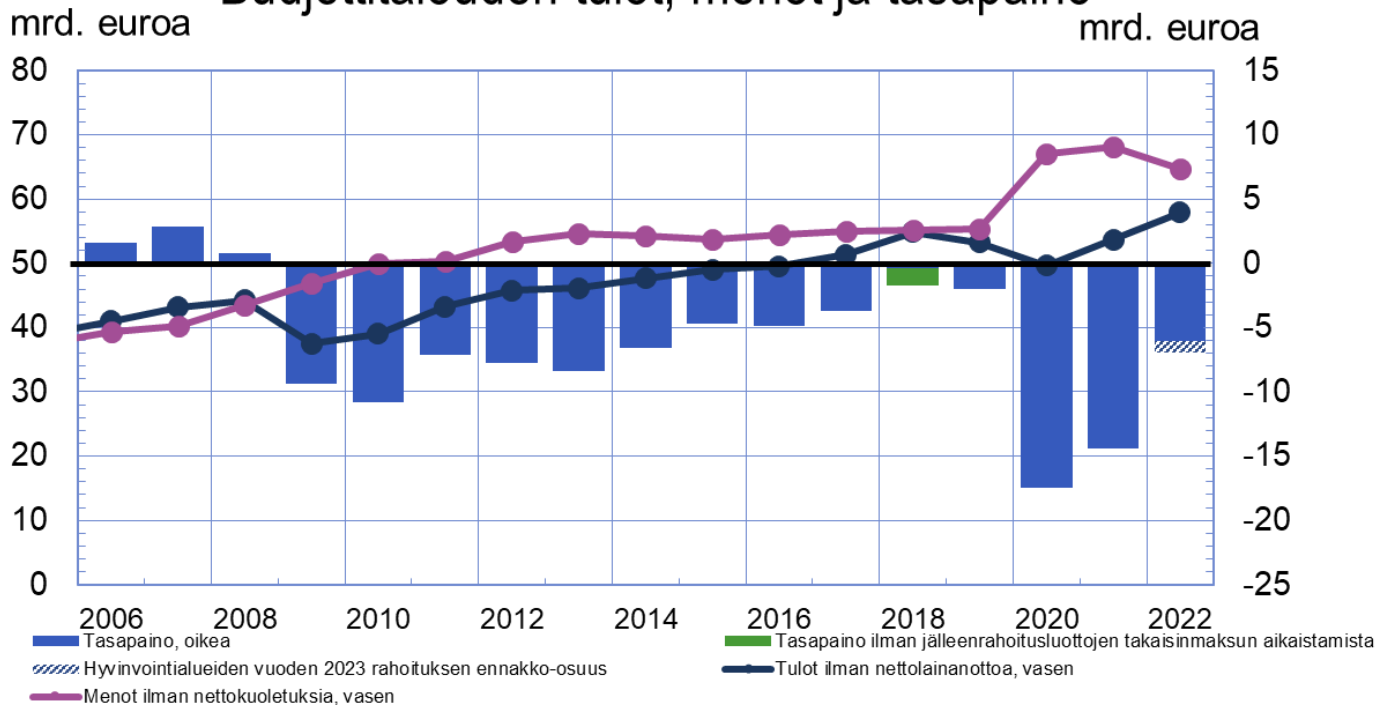
Valtion vuoden 2022 menot ja tulot

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Valtio on velkaantunut vuodesta 2009 lähtien

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

Valtion budjetin alijäämä 6,9 miljardia euroa vuodelle 2022

- Talousarvioesityksen mukainen alijäämä 7,5 mrd. euroa vähemmän kuin vuodelle 2021 yhteensä budjetoitiin
 - Alijäämä käytännössä puolittuu tästä vuodesta
- Vuoden 2022 alijäämä sisältää esimerkiksi
 - Määräaikaista menovaikutuksia muun muassa:
 - "Koronamenoja" 0,4 mrd. €
 - Tulevaisuusinvestointeja n. 0,5 mrd. €
 - Sote-muutuskustannuksia 0,2 mrd. €.
 - HX-hankkeen vaikutus v. 2022 alijäämässä n. 1,5 mrd. euroa
 - Hyvinvointialueiden ennakkorahoitus n. 0,9 mrd. euroa.

Valtion menot vähenevät ja tulot kasvavat

- Vuodelle 2022 ehdotettavat määrärahat ovat 64,8 mrd. euroa
 - 3,3 mrd. euroa vähemmän kuin vuodelle 2021 on budjetoitu (ml. LTAE3)
 - Määrärahataso laskee erityisesti koronaan liittyvien menojen vähentymisestä johtuen, esim. terveysturvallisuuden menot (-1,7 mrd. euroa) ja suhdanneluonteiset menot (-0,3 mrd. euroa).
- Määrärahatasoon vaikuttavat korottavasti mm.
 - Hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksen osittainen (arviolta lähes 0,9 mrd. euroa) kohdentuminen maksettavaksi joulukuulle 2022
 - EU:n elpymis- ja palautumisvälineeseen (RRF) liittyvät menot (n. 0,6 mrd. euroa)
 - Indeksikorotukset (n. 0,6 mrd. euroa).
- Valtion verotulot kasvavat etenkin talouden elpymisen seurauksena yli 8 % (+3,7 mrd. euroa) vuodelle 2021 budjetoituun (ml. lisätalousarviot) verrattuna

Suomen kestävän kasvun ohjelma uudistaa ja vauhdittaa investointeja

- Suomen kestävän kasvun ohjelma rohkaisee investointeja teknologioihin, jotka tulevat olemaan maailmantalouden kasvun veturialoja ja luovat uutta
 - Ohjelman mittavat tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopanostukset (700 milj. €) vahvistavat talouden pitkän aikavälin kasvupotentiaalia
 - Puolet rahoituksesta edistää vihreää siirtymää ja noin neljännes digitalisaatiota.
 - Vuoden 2022 talousarvioesityksen rahoituksella käynnistetään investointikokonaisuus, jonka arvioidaan potentiaalisesti vähentävän Suomen kasvikaasuhuonekaasupäästöjä useilla prosenteilla
- Ohjelma luo investointeja ja kasvua koko Suomeen
- Yksityisten investointien vipuvaikutus merkittävä

Menoja kohdennettiin vaikeimpiin kipukohtiin

- Hallitus päätti menoista keväällä hyväksytyn valtiontalouden kehityksen puitteissa.
- Pieni jakovara kohdistettiin kipukohtiin
 - Poliisin määrärahat korkeammalla tasolla kuin viime vuonna
 - Oikeudenhoidon edellytykset
 - Fossiilittoman liikenteen tiekartan toimia toteutetaan
 - Osaavan työvoiman saatavuutta parannetaan
 - Maakuntalentojen turvaaminen ensi vuoden elokuuhun asti

Verotoimet syksyn budjettiriihessä – tukea kasvuun ja vihreään siirtymään

Kasvua tukevat verotoimet

- Kotitalousvähennyksen *kotitaloustyön sekä hoiva- ja hoitotyön* enimmäismäärää korotetaan 3 500 euroon ja korvausprosenttia 60:een kahdeksi vuodeksi
- Tutkimusyhteistyökannustin: 150 prosentin lisävähennys vuosina 2022-2027
- Kone- ja laiteinvestointien kaksinkertaista poisto-oikeutta jatketaan vuosille 2024-25
 - Aikaisemmin päätetty korotetuista poistoista vuosina 2020-2023
- Yli 60-vuotiaiden aikaisemmin sovittua korotettua työtulovähennystä korotetaan porrastetusti v. 2023

Vihreä siirtymä

- Kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavat lämpöpumput, konesalit ja sähkökattilat siirretään alempaan sähköveroluokkaan II.
- Uudet täyssähköautot vapautetaan autoverosta 1.10. alkaen
 - Vastaavasti korotetaan täyssähköautojen ajoneuvoveron perusveroa.
- Biokaasun veromallissa vero kohdistetaan vain liikennekäyttöön, ei lämmityskäyttöön
- Kierrätysteollisuus siirretään teollisuuden sähköveroluokkaan vuoden 2022 alusta alkaen

Julkista taloutta vahvistavat veronkorotukset

- Aggressiivisen verosuunnittelun estäminen ja veropohjan aukkojen tukkiminen
 - Korkovähennysrajoituksen kiristäminen +18 milj. euroa
 - Kiinteistösijoitusrahastojen tuloveromuutokset +15 milj. euroa
 - Yksityishenkilöiden luovutusvoittoverotusta laajennetaan Suomessa kertyneen arvonnousun osalta tilanteisiin, jossa omaisuuden myynti tapahtuu ulkomailla asuessa + 25 milj. euroa
 - **Yhteensä +58 milj. euroa**
- Muut korotukset
 - Kaivosveron käyttöönotto +25 milj. euroa, verotuotosta 60 % kaivosten sijaintikunnille
 - Tupakkaveron lisäkorotus + 17 milj. euroa
 - **Yhteensä +42 milj. euroa**
- **Yhteensä 100 milj. euroa**

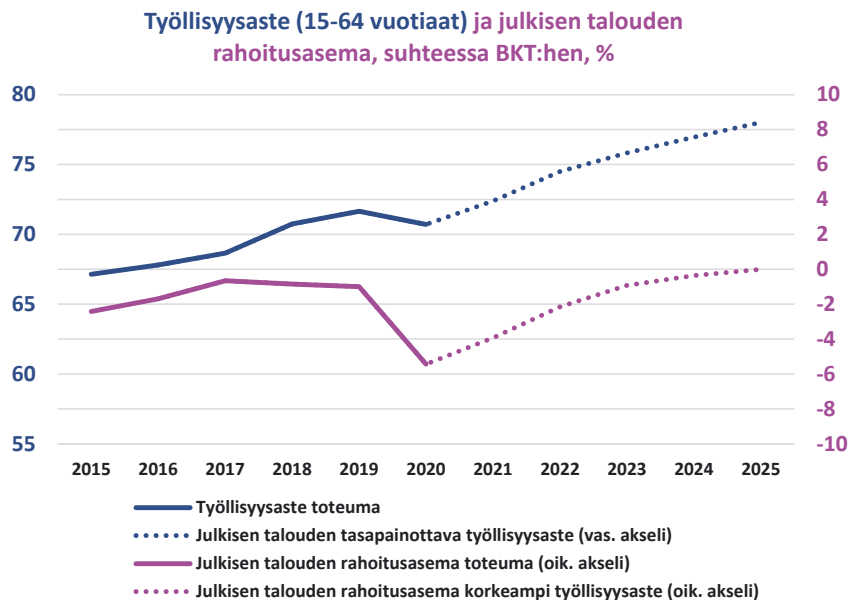
**Miksi kasvu ja
työllisyys niin
tärkeää?**

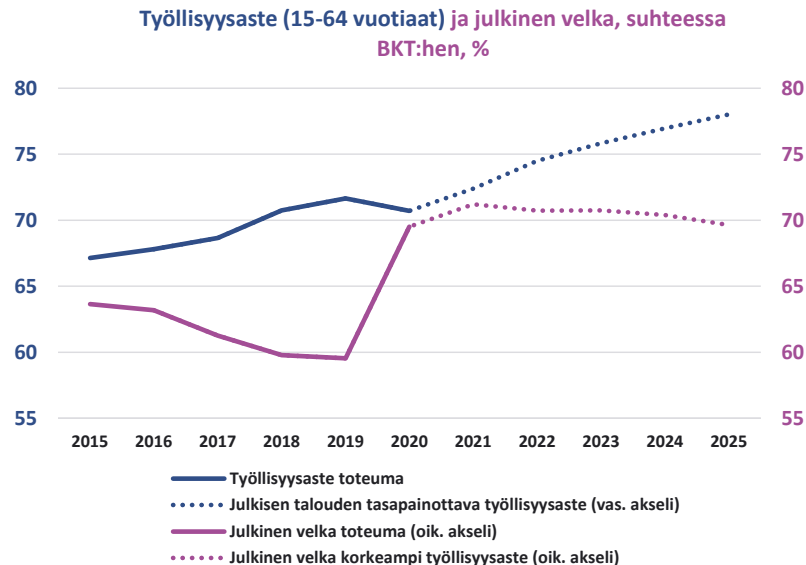
**VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET**

Kasvun merkitys julkiselle taloudelle – tasapaino 2,2 %:n kasvulla ja 78 %:n työllisyysasteella

Pelkistetty laskelma v. 2022-2025. Oletuksena, etteivät työllisyysasteen muutokset aiheuta kustannuksia julkiselle taloudelle

Lähde: Tilastokeskus, VM

Lähde: Tilastokeskus, VM

Inhimillisen pääoman vahvistaminen – positiivinen kierre

Osaamistason
nosto

T&K-toiminta

Työperäinen
maahanmuutto

Työkyky

Digitalisaatio ja
monipaikkaisuus

Ikääntyvien
työmarkkinat

Syntyvyys

Opiskeluperäinen
maahanmuutto

Kiitos!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET